

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoCsp/15/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118304719
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:6118304719.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členiek senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a JUDr. Táne Rapčanovej, v spore žalobkyne: JUDr. Zuzana Vilčeková, advokátka so sídlom Kubínska 1104/6, Žilina, IČO: 50 364 472, právne zastúpená: Advokátska kancelária Tomáš Petko s.r.o., so sídlom v Bratislave, Drotárska cesta 7, IČO: 50 218 107, proti žalovanému: MVDr. I. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom v I., Y. XXX/X, o zaplatenie 314,24 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 17Csp/60/2018-189 z 8. novembra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým zamietol žalobu o zaplatenie 1,90 Eur s úrokmi z omeškania z tejto sumy od 29.12.2017 do zaplatenia, m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 1,90 Eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 29.12.2017 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnej časti výrok rozsudku okresného súdu p o t v r d z u j e .

Žalovaný m á voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 98,8 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému zaplatenia sumy 314,24 Eur s príslušenstvom, zamietol (výrok I.) a žalovanému voči žalobkyni priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II. rozsudku). Okresný súd vychádzal z toho, že žalobkyňa uplatnený nárok odôvodnila tým, že ako advokátka poskytla žalovanému právne služby. Pri ich prvom stretnutí žalovanému ako klientovi predložila návrh zmluvy o poskytovaní právnych služieb s tým, že v tomto návrhu bola určená odmena za ich poskytovanie vo výške 35 Eur za každú začatú polhodinu. Aj keď k uzavretiu písomnej zmluvy nedošlo, žalovaný jej udelil plnomocenstvo na zastupovanie v jednotlivých právnych veciach, vrátane zastupovania vo veci podania ústavnej sťažnosti. Za účelom úhrady advokátskej odmeny za spísanie a podanie predmetnej ústavnej sťažnosti a hotových výdavkoch, vystavila žalovanému faktúru splatnú 28.12.2017 znejúcu na sumu 421,90 Eur. Pri vyčíslení tejto odmeny vychádzala z toho, že žalovaný napriek tomu, že nepodpísal písomnú zmluvu o zastupovaní, dohodu o výške odmeny 35 Eur za každú začatú polhodinu akceptoval, pretože jej uhradil skôr vystavené faktúry, v ktorých si uplatňovala nárok na advokátsku odmenu za iné úkony právnych služieb. V záujme zmierlivého vyriešenia veci navrhla žalovanému, aby jej z tejto faktúry uhradil sumu 314,24 Eur, ktorá zodpovedá hodnote právnych úkonov podľa Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z.

2. Okresný súd vychádzajúc z ustanovení § 18 ods. 4, § 24 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z. z. účinného od 01.09.2009 a ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka a § 2 písm. a), i) zákona o ochrane spotrebiteľa konštatoval, že uplatnený nárok žalobkyne nie je dôvodný. Konštatoval, že medzi žalobkyňou a

žalovaným bola uzatvorená príkazná zmluva, predmetom ktorej bolo poskytovanie právnych služieb žalobkyňou v prospech žalovaného, v ktorej žalovaný požíval status spotrebiteľa. Okresný súd dospel k záveru, že účelom ustanovenia § 18 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z.z. je zabezpečiť väčšiu ochranu klienta ako spotrebiteľa, aby sa odmena za poskytovanie právnej služby stala viac predvídateľnou. Je preto na ľarchu advokáta, aby pred začatím poskytovania právnej služby oznámil potencionálnemu klientovi hodnotu svojich služieb tak, aby sa tento mohol slobodne a hlavne dostatočne informovane rozhodnúť, či jeho právne služby využije alebo nie. Na základe vykonaného dokazovania zistil, že žalobkyňa ani žalovaný nemali ustálenú hodnotu poskytovanej právnej služby. Žalobkyňa vyúčtovala odmenu faktúrou ako odmenu dohodnutú, neskôr uviedla, že keďže k dohode nedošlo, tak jej prislúcha odmena tarifná. V každom prípade však žalovaný pri začatí poskytovania právnej služby vo veci podania sťažnosti na ústavný súd nebol informovaný o hodnote poskytovanej právnej služby. Pokiaľ sa žalobkyňa odvolávala na písomnú zmluvu o poskytovaní právnych služieb, kde bola odmena dohodnutá na 35 Eur za každú začatú polhodinu, tak bolo poukázané, že žalovaný zmluvu nepodpísal, a teda je možné dovodiť, že ju nepodpísal z toho dôvodu, že s takto stanovenou hodnotou nesúhlasil. O tom svedčí aj list, ktorým žalovaný namietal záverečné vyúčtovanie a uviedol, že sa ústne so žalobkyňou dohodol na platení podľa vývoja konkrétnych súdnych sporov. Okresný súd nepovažoval za možné aplikovať v prejednávanej veci ustanovenie § 24 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z.z., na ktorý sa odvolávala žalobkyňa. Uviedol, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, kde je zvýšená ochrana klienta ako spotrebiteľa a tento musí mať možnosť pred prijatím právnej služby rozhodnúť sa, či túto vzhľadom na jej hodnotu prijme, a preto musí byť dopredu o hodnote právnej služby informovaný. Neinformovanie spotrebiteľa advokátom o výške odmeny za úkon právnej služby je dôvodom zániku práva advokáta na odmenu za jej poskytnutie. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal právo na náhradu trov konania vo výške 100 %.

3. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa a žiadala, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že jej žalobe bude v celom rozsahu vyhovieť a zároveň bude žalovanému uložená povinnosť nahradiť jej v plnom rozsahu trovy konania. Namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že medzi stranami nebolo sporné, že podala v mene žalovaného ústavnú sťažnosť a vykonaním tohto úkonu mu poskytla právnu pomoc advokáta. Keďže Zákon o ústavnom súde výslovne vyžaduje zastúpenie oprávnenej osoby pred Ústavným súdom SR advokátom, žalovaný musel pre takýto úkon využiť jej služby tým, že jej udelil plnomocenstvo na podanie ústavnej sťažnosti. Pred udelením plnomocenstva na podanie ústavnej sťažnosti jej udelil plnomocenstvá na zastupovanie aj v iných právnych veciach, v ktorých mu rovnako poskytla právnu pomoc, za čo jej žalovaný uhradil odmenu vždy v inej výške v závislosti od vystavenej faktúry, s výnimkou odmeny za podanie ústavnej sťažnosti. Žalovaný si teda bol vedomý toho, že keď požiadal o právnu pomoc, bude od neho požadovať úhradu odmeny za právne služby. Opätovne žalobkyňa uviedla, že pred začatím poskytovania právnej pomoci žalovanému predložila zmluvu o poskytovaní právnych služieb, ktorou ho informovala o výške odmeny za právne služby v sume 35 Eur za každú aj začatú polhodinu poskytovania právnych služieb, ktorú skutočnosť žalovaný v konaní nespochybnil. Zmluvu o zastupovaní síce nepodpísal, ale udelil je viaceré plnomocenstvá na zastupovanie v právnych veciach, ktoré všetky spolu vzájomne súviseli a uhradil za ne fakturovanú odmenu. Namietala záver súdu prvej inštancie, že pokiaľ žalovaný nepodpísal zmluvu, je možné dovodiť, že so stanovenou hodnotou právnej služby nesúhlasil. Taktiež tvrdenie, že medzi ňou a žalovaným malo dôjsť k dohode o platení odmeny podľa vývoja konkrétnych súdnych sporov, nebolo žalovaným preukázané. Naopak, výšku odmeny poznali obidve zmluvné strany, pred začatím poskytovania právnych služieb. Napriek tomu súd prvej inštancie nepovažoval tieto skutočnosti za relevantné pre jeho rozhodovanie. Žalovaný bol nepochybne riadne oboznámený a uzrozumený s požadovanou výškou odmeny za právne služby, čo vyplýva z jeho konania. Ďalej uviedla, že nebolo v danom prípade možné vopred informovať žalovaného o konečnej výške odmeny za podanie ústavnej sťažnosti. Vypracovanie a podanie ústavnej sťažnosti je považované nielen odbornou, ale aj laickou verejnosťou ako jeden z najzásadnejších a najobtiažnejších úkonov, ktorým sa oprávnená osoba domáha ochrany svojich základných práv a slobôd. Žalovaný vedel, že na takýto úkon je potrebné zastúpenie advokátom. Nedôvodne žalovaný očakával, že jej odmena za podanie ústavnej sťažnosti bude vo výške 140 Eur ako za právny úkon prípravy a podania dovolania. Žalovaný si svojvoľne a zjavne zámerne určil nižšiu hodnotu úkonu vo výške 140 Eur, keďže rovnako mohol očakávať, že za podanie ústavnej sťažnosti bude požadovať odmenu vo výške 210 Eur ako za právny úkon podnet Generálnemu prokurátorovi SR na podanie dovolania. Obrana žalovaného, že mala naštudovaný spis, a preto aj odmena za úkon mala byť

nižšia, je výsledkom laickej úvahy žalovaného, ktorý nemá s prípravou ústavnej sťažnosti žiadne odborné skúsenosti. Keďže nie vždy je možné určiť konkrétnu konečnú hodnotu právneho úkonu, striktným výkladom podľa § 18 ods. 4, by bolo nutné dospieť k záveru, že advokát je povinný informovať klienta o hodnote úkonu právnej pomoci aspoň spôsobom, že hodnota úkonu je v rozmedzí od 1 Eur až 5.000 Eur a viac. Takéto informovanie klienta je však podľa názoru žalobkyne v rozpore so samotným princípom zakotveným v ustanovení § 18 ods. 4 Zákona o advokácii. Práve pre prípad, kedy neexistuje dohoda medzi klientom a advokátom o výške odmeny advokáta, zákonodarca zakotvil úpravu obsiahnutú v § 24 ods. 3 spomínaného zákona, podľa ktorej, ak nedôjde k dohode, patrí advokátovi tarifná odmena. Taktiež Vyhláška MS SR č. 655/2004 Z. z. rozlišuje zmluvnú a mimozmluvnú odmenu advokáta. V prípade, ak nedôjde k dohode o zmluvnej odmene, tak sa predpokladá, že advokát sa dohodol s klientom o odmene podľa ustanovení Vyhlášky o tarifnej odmene, preto aj v záujme zmierlivého vyriešenia danej veci znížila v prospech žalovaného požadovanú hodnotu na tarifnú odmenu. Napriek tomu, že žalovaný uznal jej nárok na odmenu za podanie ústavnej sťažnosti vo výške 140 Eur, čo vyplýva z odôvodnenia rozsudku, mal si túto povinnosť riadne a včas splniť, k čomu však nedošlo. V závere odvolania poukázala na to, že požadovala okrem odmeny aj úhradu hotových výdavkov, a to poštovného vo výške 1,90 Eur za zaslanie ústavnej sťažnosti Ústavnému súdu SR v Košiciach. Okresný súd však neodôvodnil zamietnutie žaloby v tomto rozsahu, napriek tomu, že predložila kópiu podacieho lístka o tom, že uvedenú sťažnosť zaslala.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne písomne nevyjadril.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 379 a § 380 CSP) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnutý rozsudok okresného súdu v časti výroku, ktorým žalobu o zaplatenie 1,90 Eur s príslušenstvom zamietol, podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku a v ostatnej časti (pokiaľ okresný súd vo zvyšku žalobu zamietol) rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. Odvolací súd sa s odôvodnením rozsudku okresného súdu, ktorým zamietol žalobu o zaplatenie 312,34 Eur titulom odplaty za úkon právnej služby vrátane príslušenstva, v celom rozsahu stotožňuje a obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia v tejto časti v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

7. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobkyne uvádza:

8. V zmysle ustanovenia § 18 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z. z. účinného od 01.09.2009 (ktorého znenie je citované v bode 14 odôvodnenia napadnutého rozsudku), má advokát povinnosť vo vzťahu ku klientovi, ktorý je spotrebiteľom, informovať ho o výške odmeny za úkon právnej služby pred začatím tohto úkonu, inak mu odmena za tento úkon nepatrí.

9. Okresný súd správne vychádzal z toho, že uvedené zákonné ustanovenie ukladá advokátovi v prípade, že jeho klientom je spotrebiteľ, pred každým úkonom právnej služby informovať klienta o cene za túto poskytovanú právnu službu s tým, že v prípade porušenia tejto informačnej povinnosti advokát je „sankcionovaný“ tým, že nebude mať nárok na odmenu za uvedený úkon právnej služby. Splnenie tejto informačnej povinnosti nezávisí od toho, aká odmena medzi advokátom a klientom - spotrebiteľom bola dohodnutá, t. j., či bola dohodnutá zmluvná odmena, resp. či má advokát nárok na tarifnú odmenu. Ustanovenie § 24 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z., podľa ktorého odmena advokáta sa určuje na základe dohody medzi advokátom a klientom; ak nedôjde k dohode, patrí advokátovi tarifná odmena, s povinnosťou advokáta informovať svojho klienta o výške odmeny za úkon právnej služby nie je významná. Navyše, v súdnej veci žalobkyňa na jednej strane tvrdila, že medzi ňou a žalovaným existovala konkludentná dohoda, na základe ktorej mal žalovaný platiť žalobkyňi odmenu vo výške 35 Eur za každú začatú polhodinu poskytovania právnej služby, na druhej strane však žalobkyňa tvrdila, že si neuplatňuje dohodnutú odmenu, ale tarifnú odmenu. Tak, ako už bolo skonštatované, pre splnenie informačnej povinnosti je skutočnosť, o akú odmenu ide, irelevantná. Pokiaľ žalobkyňa kládla dôraz na to, že si uplatňuje nižšiu odmenu, než by jej prináležala vzhľadom k tomu, že túto vyčíslila ako tarifnú odmenu, je zrejme, že naďalej tvrdí, že odmena medzi ňou a žalovaným bola dohodnutá. Na základe tejto dohody mu poskytla právnu službu vypracovania ústavnej sťažnosti, ktorá trvala určitý časový úsek. Za tento určitý časový úsek by jej prináležala suma, ktorú žalovanému fakturovala, avšak si sama túto sumu znížila na sumu zodpovedajúcu tarifnej hodnote. Tieto tvrdenia však naďalej odôvodňujú záver,

že mala medzi žalobkyňou a žalovaným existovať dohoda o odmene za poskytované právne služby a že to aj žalobkyňa tvrdí. Len z toho titulu, že žalovaný odmietol plnenie, výšku plnenia redukovala. Tak, ako už ale odvolací súd zdôraznil, táto okolnosť pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku nebola významná. Významné bolo preukázanie splnenia informačnej povinnosti žalobkyňou voči žalovanému, pred poskytnutím právnej služby spísanie ústavnej sťažnosti. Žalobkyňa nepreukázala, že o výške odmene za tento úkon právnej služby by pred začatím jeho realizácie žalovaného informovala, preto nastáva následok vyplývajúci z ustanovenia § 18 ods. 4 Zákona o advokácii a žalobkyňa nemá právo na odmenu za tento úkon právnej služby. Okresný súd preto postupoval správne, pokiaľ jej túto odmenu nepriznal.

10. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že žalovaná istina sa okrem odmene za úkon právnej služby skladala aj z úhrady nákladov súvisiacich so zaslaním ústavnej sťažnosti poštou Ústavnému súdu SR, ktorú skutočnosť okresný súd nezohľadnil, považoval odvolací súd túto námietku za opodstatnenú. Na základe skutkových zistení okresného súdu možno konštatovať, že zo strany žalobkyne došlo k zaslaniu ústavnej sťažnosti na ústavný súd. Žalobkyňa má preto v zmysle § 24 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. nárok na náhradu hotových výdavkov, za ktoré sa považujú výdavky účelne a preukázateľne vynaložené v súvislosti s poskytovaním právnych služieb, najmä súdne a iné poplatky, cestovné a telekomunikačné výdavky a výdavky za znalecké posudky, preklady, odpisy alebo výpisy z verejných registrov. Žalobkyňa mala nárok na náhradu hotových výdavkov vo výške poštovného voči žalovanému. Krajský súd preto rozsudok okresného súdu v časti výroku, ktorým bol zamietnutý nárok žalobkyne na zaplatenie 1,90 Eur titulom poštovného, zmenil tak, že v súlade s § 24 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. ho žalobkyňu priznal. Zároveň jej aj z týchto hotových výdavkov priznal úroky z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Nebola preukázaná dohoda o splatnosti tejto sumy medzi žalobkyňou a žalovaným, preto faktúru na úhradu, ktorá bola doručená žalovanému, považoval odvolací súd za výzvu na zaplatenie. Keďže po splatnosti faktúry nedošlo k jej úhrade, dostal sa žalovaný do omeškania so zaplatením tejto sumy, a preto mu vznikla povinnosť uhradiť žalobkyňu úroky z omeškania. Odvolací súd priznal žalobkyňu z tejto sumy úroky z omeškania vo výške 5 %, nakoľko táto zodpovedá zákonnej výške úrokov z omeškania určenej v zmysle § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.

11. Keďže odvolací súd menil čiastočne rozsudok okresného súdu, v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1, 2 CSP rozhodoval aj o nároku na náhradu trov konania, a to ako odvolacích, tak aj prvoinštančných. Pri rozhodovaní vychádzal z ustanovenia § 255 ods. 2 CSP a percentuálne vyjadril úspech žalovaného v konaní, ktorý predstavoval 99,4 %, jeho neúspech tak predstavoval 0,6 % (čo je podiel medzi priznanou sumou 1,90 Eur a uplatnenou sumou 314,24 Eur), čistý úspech žalovaného tak predstavoval 98,8 % (99,4 - 0,6). V tomto rozsahu odvolací súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania.

12. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).